

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
จังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย

วิไลพร ฟุ่งเกียรติไพบูลย์^{1*}, ยุพาภรณ์ อุไรรัตน์² และ พิเชษฐ์ พรหมใหม่²

¹หลักสูตรรายวิชาการจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดสงขลา 90000

²สาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดสงขลา 90000

*wilaiphon.f2522@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขันและการพัฒนาทุนมนุษย์ที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย โดยรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย จำนวน 258 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่าความได้เปรียบทางการแข่งขันและการพัฒนาทุนมนุษย์มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานเรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์ การเป็นผู้นำด้านต้นทุนและการเรียนรู้ของบุคคล

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย

บทนำ

ในยุคปัจจุบันผู้ประกอบการธุรกิจไม่ว่าจะดำเนินธุรกิจแขนงไหนย่อมต้องเผชิญหน้ากับการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นจากคู่แข่งทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ นั่นก็เพราะการเปิดเสรีทางการค้าในหลายประเทศรวมทั้งสภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจนทำให้ส่งผลกระทบถึงกันทั่วโลก (สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2559,ออนไลน์) นอกจากนี้ยังต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากสถานการณ์ในการดำเนินธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จ ในหลายปีที่ผ่านมามีประเทศต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์เชื่อมโยงกันมากขึ้นทั้งในด้านการค้า การเงินและการลงทุน โดยมีการขับเคลื่อนขององค์กรเพื่อรองรับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง (รัชนิพร สุขเกษม, 2546, น. 10) กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ธุรกิจต้องหันมาให้ความสำคัญกับแนวคิดการสร้างสรรคสิ่งใหม่ ๆ กระบวนการจัดการองค์กรในด้านต่าง ๆ จำเป็นต้องมีการจัดการที่ดีเพื่อให้สามารถอยู่รอดและประสบผลสำเร็จมีความเจริญเติบโตอย่างมั่นคง ปัจจัยที่นอกเหนือจากการควบคุมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้บริหารจำเป็นต้องนำกลยุทธ์ในการพัฒนากระบวนการและการบริหารที่ดีในการสร้างสรรคสิ่งใหม่ ๆ มาเพื่อพัฒนาองค์กรให้เป็นที่ยอมรับของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร (สุเนตร ธงยศ, 2549, น. 25) การดำเนินงานของธุรกิจจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับยุคสมัยเพื่อรองรับการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถือว่ามีความสำคัญต่อการสร้างเสริมความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ของประเทศ และยังเป็นส่วนสำคัญต่อกลไกทางการตลาดในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554, น. 2) ซึ่งสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) ได้เน้นการเสริมสร้างความรู้ให้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจเพื่อยกระดับทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญให้กับธุรกิจและบุคลากรในสถานประกอบการ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การจัดทำระบบบัญชี การบริหารการเงิน การนำรูปแบบธุรกิจที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินส่งผลให้ธุรกิจมีความได้เปรียบทางการแข่งขัน สามารถอยู่รอดและเติบโตได้อย่างแข็งแกร่ง การดำเนินงานในองค์กรไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ รัฐวิสาหกิจหรือเอกชนจะต้องเกี่ยวข้องกับการบริหารหน้าที่ในการบริหารที่สำคัญ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดเจ้าหน้าที่ การอำนวยความสะดวก

หรือการสั่งการประสานงาน การควบคุมและการประเมินผลงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และองค์กรต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะขยายตัวและพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งตามบริบทการแข่งขันทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการปฏิบัติงานขององค์กรคือทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันจำเป็นต้องมีการติดต่อประสานงานกันปฏิบัติสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน บุคลากรหรือพนักงานที่ถือเป็นปัจจัยการผลิตและทุนมนุษย์ที่สำคัญเนื่องจากเป็นปัจจัยแรกในการดำเนินงานถึงแม้จะเป็นสินทรัพย์ที่ไม่สามารถจับต้องได้แต่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินทรัพย์ที่จับต้องได้ เช่น ทุนทางการเงิน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยการนำความรู้ ความสามารถ ทักษะและความชำนาญที่มีอยู่ในตัวนำมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างให้องค์กรมีความได้เปรียบเหนือคู่แข่ง (ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงคาร, 2555) ดังนั้นองค์กรควรมีกระบวนการในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้วยการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจ ประสบความสำเร็จและเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงาน การพัฒนาองค์กรจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรทุกระดับและทุกหน่วยงานให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มจังหวัดพื้นที่ภาคใต้ชายแดนของประเทศไทยถือเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเจริญเติบโตในด้านการท่องเที่ยวของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งยังมีช่องว่างที่จะขยายธุรกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้ในอนาคตมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ เนื่องจากในปี 2015 เมื่อประชาคมอาเซียนมีผลบังคับใช้อย่างเต็มรูปแบบ ในบริเวณ 9 จุดการค้าชายแดนจะมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในการพัฒนากลุ่มจังหวัดพื้นที่ชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศอาเซียนอื่น ๆ เช่น ด่านปาดังเบซาร์จะกลายเป็นประตูสำหรับการขนส่งและการเดินทาง ส่วนด่านสะเตาะจะทำหน้าที่เป็นประตูสำหรับการขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุกและการเดินทางโดยรถยนต์เพื่อการท่องเที่ยว (ดวงกมล บุณสมภพ, 2557)

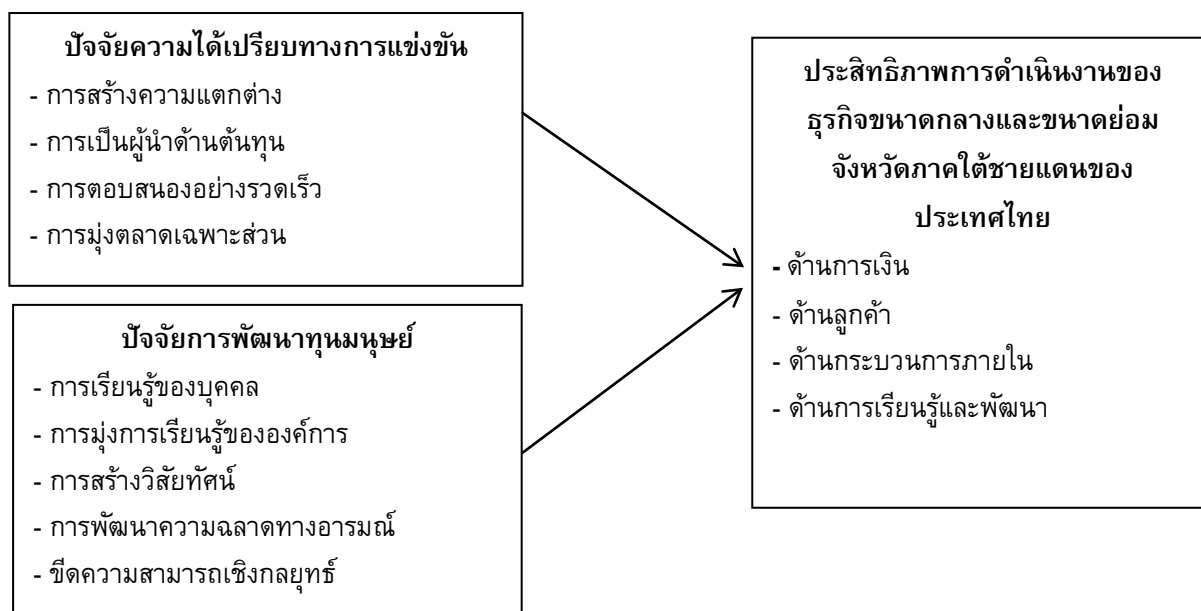
จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าปัจจัยที่ทำให้กิจการประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพการดำเนินงานได้นั้นก็คือความสามารถในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน กิจการจะต้องมีการปรับกลยุทธ์ต่าง ๆ ให้สามารถตอบสนองลูกค้าเพื่อรักษาลูกค้าไว้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการสร้างความแตกต่างในตัวสินค้าหรือการบริการให้มีเอกลักษณ์แตกต่างไปจากคู่แข่งรายอื่น ๆ ความสามารถในการลดต้นทุน การตอบสนองอย่างรวดเร็วและการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน นอกจากนั้นการพัฒนาศักยภาพด้วยการสร้างแรงจูงใจในการทำงานที่ดีจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรเช่นกัน การที่กิจการมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพมีความเชี่ยวชาญและมีความสามารถในการปฏิบัติงานจะทำให้ธุรกิจเติบโตได้มากขึ้น (สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558) ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและปัจจัยด้านทุนมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการเพิ่มศักยภาพของธุรกิจให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นเพื่อสร้างเป็นข้อได้เปรียบทางการค้าแก่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขันและการพัฒนาทุนมนุษย์ที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย

สมมุติฐานของการวิจัย

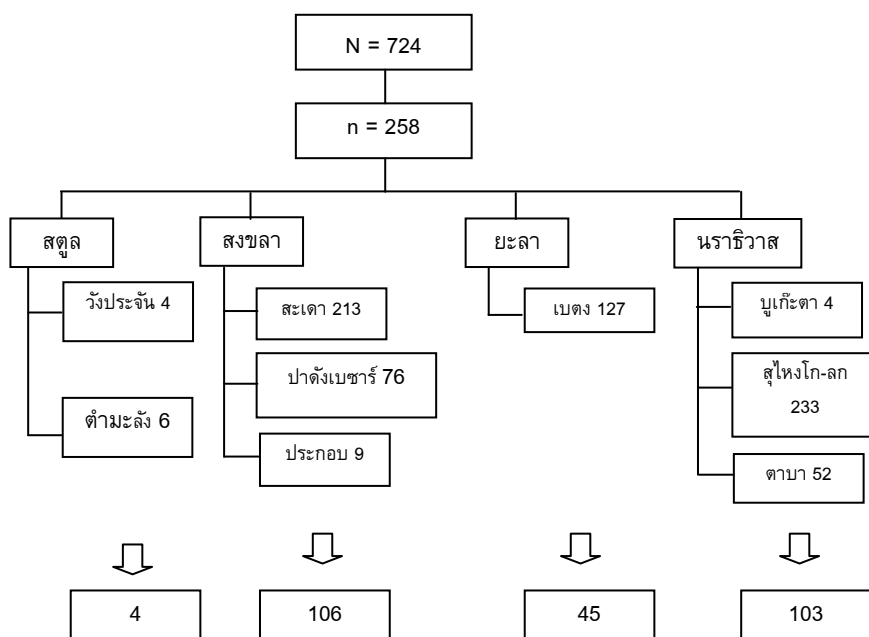
ปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขันและปัจจัยการพัฒนาทุนมนุษย์มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย ที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีด้วยกัน 4 จังหวัด คือ นราธิวาส ยะลา สงขลา และสตูล มีลักษณะการบริหารงานอย่างมีอิสระดำเนินงานภายในท้องถิ่นที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยกิจการมีลักษณะตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 จำนวน 724 กิจการ และการกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกำหนดขนาดตัวอย่าง จำนวน 258 กิจการ โดยใช้วิธีการแบบสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้สัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ตามภาพที่ 2

รูปที่ 2 กำหนดขนาดตัวอย่างโดยวิธีการสุ่ม

การทดสอบอิทธิพลของปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขันและปัจจัยการพัฒนาทุนมนุษย์ต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการแบบ Stepwise Method

ผลและอภิปรายผล

ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขันและปัจจัยการพัฒนาทุนมนุษย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) โดยประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย เป็นตัวแปรตาม ปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขันและปัจจัยการพัฒนาทุนมนุษย์ เป็นตัวแปรต้น ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขัน ปัจจัยการพัฒนาทุนมนุษย์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน

	การสร้าง ความต่าง	การเป็น ผู้นำด้าน ต้นทุน	การตอบ สนองอย่าง รวดเร็ว	การมุ่ง ตลาดเฉพาะ ส่วน	ด้านการ เรียนรู้ของ บุคคล	ด้านการมุ่ง การเรียนรู้ ขององค์กร การ	ด้านการ สร้างวิสัย ทัศน์	ด้านการ พัฒนาความ ฉลาดทาง อารมณ์	ด้านขีด ความ สามารถเชิง กลยุทธ์
การสร้างความแตกต่าง	1								
การเป็นผู้นำด้านต้นทุน	.791**	1							
การตอบสนองอย่างรวดเร็ว	.660**	.649**	1						
การมุ่งตลาดเฉพาะส่วน	.734**	.700**	.739**	1					
ด้านการเรียนรู้ของบุคคล	.530**	.533**	.590**	.607**	1				
ด้านการมุ่งการเรียนรู้ของ องค์กร	.511**	.534**	.542**	.531**	.846**	1			
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	.547**	.552**	.537**	.543**	.801**	.840**	1		
ด้านการพัฒนาความฉลาด ทางอารมณ์	.551**	.541**	.544**	.591**	.700**	.792**	.827**	1	
ด้านขีดความสามารถ เชิงกลยุทธ์	.398**	.463**	.490**	.527**	.526**	.514**	.527**	.743**	1

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นตัวพยากรณ์ด้วยกัน ได้แก่ การสร้างความแตกต่าง การเป็นผู้นำด้านต้นทุน การตอบสนองอย่างรวดเร็ว การมุ่งตลาดเฉพาะส่วน ด้านการเรียนรู้ของบุคคล ด้านการมุ่งการเรียนรู้ขององค์กร ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และด้านขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .398 ถึง .846 เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ของบุคคล ด้านการมุ่งการเรียนรู้ขององค์กรและด้านการสร้างวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์กันเองสูงกว่า 0.80 (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2545) ผู้วิจัยจึงคัดเลือกเพียงตัวแปรเดียวคือ ด้านการเรียนรู้ของบุคคลเข้าสู่สมการการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณด้วยวิธีแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย โดยนำปัจจัยเกี่ยวกับความได้เปรียบทางการแข่งขัน และการพัฒนาทุนมนุษย์เข้าในสมการ

ตัวแปร	R ²	b	SE _b	β	t	Sig.
(Constant)		1.520	1.38		11.025	.000***
ด้านขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์	.570	.634	.034	.756	18.473	.000***
(Constant)		.973	.151		6.448	.000***
ด้านขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์		.523	.036	.623	14.624	.000***
การเป็นผู้นำด้านต้นทุน	.633	.253	.037	.287	6.741	.000***
(Constant)		.820	.163		5.032	.000***
ด้านขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์		.489	.038	.583	12.819	.000***
การเป็นผู้นำด้านต้นทุน		.216	.040	.246	5.369	.000***
ด้านการเรียนรู้ของบุคคล	.640	.107	.045	.113	2.361	.019*

ค่าคงที่ 0.820 ; SE_{est} = ± .163
R = .803 ; R² = .640 ; F = 153.177 ; Sig. = 0.000

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย มีทั้งหมด 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์ ปัจจัยการเป็นผู้นำด้านต้นทุน และปัจจัยด้านการเรียนรู้ของบุคคล โดยสามารถร่วมทำนายประสิทธิภาพการดำเนินงานได้ร้อยละ 64.00 ปัจจัยด้านแรกที่ถูกต้องเลือกเข้าสมการทำนายได้แก่ ด้านขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์ โดยสามารถทำนายประสิทธิภาพการดำเนินงานได้ร้อยละ 57.00 ปัจจัยด้านที่สองที่ถูกต้องเลือกเพิ่มเข้ามาในสมการทำนายได้แก่ การเป็นผู้นำด้านต้นทุน โดยสามารถร่วมทำนายประสิทธิภาพการดำเนินงานได้เพิ่มเป็นร้อยละ 63.30 และปัจจัยด้านที่สามที่ถูกต้องเลือกเพิ่มเข้ามาในสมการทำนายได้แก่ ด้านการเรียนรู้ของบุคคล โดยสามารถร่วมทำนายประสิทธิภาพการดำเนินงานได้เพิ่มเป็นร้อยละ 64.00 สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการทำนายประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย ได้แก่ ด้านขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์ (=.583) ปัจจัยด้านที่สองที่มีอิทธิพลในการทำนายประสิทธิภาพการดำเนินงาน ได้แก่ การเป็นผู้นำด้านต้นทุน (=.246) และปัจจัยด้านที่สามที่มีอิทธิพลในการทำนายประสิทธิภาพการดำเนินงาน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ของบุคคล (=.113)

สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย เมื่อนำปัจจัยด้านขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์ ด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุนและด้านการเรียนรู้ของบุคคล เข้าสมการในรูปคะแนนดิบ เป็นดังนี้ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน = 0.820 + .489(ด้านขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์) + .216 (การเป็นผู้นำด้านต้นทุน) + .107 (ด้านการเรียนรู้ของบุคคล)

การพัฒนาทุนมนุษย์มีอิทธิพลตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทุนมนุษย์มีส่วนช่วยให้องค์กรมีประสิทธิภาพการดำเนินงานทั้งในทางการเงิน ลูกค้า กระบวนการภายในและการเรียนรู้และพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิวิมล แสงสุวรรณและคณะ (2556) ที่กล่าวว่ากลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์สมัยใหม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรและคำนึงถึงความสำคัญของความรู้สึกและพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปราศจากอุปสรรคใด ๆ พร้อมทั้งจะเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมุ่งเน้นให้บุคลากรพัฒนาขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์ และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ Chidi and Shadare (2011) กล่าวว่า ทุนมนุษย์คือ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทศนคติและอื่น ๆ ที่อยู่ตัวบุคคล คนที่มีความแตกต่างกันย่อมมีทุนมนุษย์ที่แตกต่างกัน องค์การสมารถที่จะเพิ่มทุนมนุษย์ให้เกิดขึ้นในองค์การได้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อให้บุคลากรมีศักยภาพในการปฏิบัติงานสามารถนำพาองค์การสู่เป้าหมาย เพิ่มความสามารถทางการแข่งขัน

และสร้างศักยภาพในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ควรพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายองค์กรและมีการวัดผลทุนมนุษย์ควบคู่ไปด้วยเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการในการพัฒนาทุนมนุษย์ขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนั้น หากองค์กรใดให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์องค์กรนั้นย่อมประสบความสำเร็จตามที่องค์กรตั้งเป้าหมายเอาไว้

นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่าความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า ธุรกิจในยุคปัจจุบันนี้จะต้องดำเนินงานท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงซึ่งผู้ประกอบการหรือผู้นำพยายามชวนหาทุกวิถีทางที่จะหากลยุทธ์เพื่อนำมาสู่การสร้างรายได้เปรียบเหนือคู่แข่ง โดยเฉพาะกลยุทธ์ด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุน ซึ่งเป็นวิธีการนำมาใช้เพื่อการบริหารจัดการในการดำเนินงานขององค์กรที่จะทำให้ธุรกิจมีความได้เปรียบด้านราคา เมื่อมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าสามารถกำหนดราคาของสินค้าได้ต่ำกว่าคู่แข่ง และธุรกิจยังได้เปรียบทางด้านการทำกำไร การลดต้นทุนย่อมสามารถทำได้มากกว่าเมื่อจำหน่ายสินค้าและบริการในปริมาณคุณภาพใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับราคาเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของรัชนี พงศ์วิริทธิ์ธรและสุรัชย์ อุดมอ่าง (2554) กล่าวว่า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องเผชิญกับปัญหาจากวิกฤตเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ทำให้ธุรกิจต้องเตรียมความพร้อมและหาแนวทางปรับตัวและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ โดยการมีข้อมูลและโอกาสที่เหมาะสมกับการบริหารสามารถใช้ความได้เปรียบทางธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพและตรงกับลักษณะของสภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน การให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การแข่งขัน การเป็นผู้นำด้านต้นทุน การสร้างความแตกต่าง โดยการนำกลยุทธ์ในแต่ละแบบไปใช้นั้นจะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จเพื่อให้บรรลุถึงประสิทธิผลขององค์กร และปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขันมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการสร้างความแตกต่างในตัวสินค้าและบริการให้มีลักษณะที่พิเศษแตกต่างไปจากคู่แข่ง ความแตกต่างทำให้ลูกค้าเกิดความไว้วางใจและเชื่อถือการให้ความสำคัญด้านราคาย่อมส่งผลให้ธุรกิจสามารถตั้งราคาสูงได้ทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการเงินสูงด้วย การเป็นผู้นำทางด้านต้นทุนก็ส่งผลให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานได้รับผลกระทบไปในทิศทางเดียวกันด้วย

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย หรือเป็นตัวแปรที่เข้าสู่สมการทำนาย มีทั้งหมด 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์ ปัจจัยการเป็นผู้นำด้านต้นทุน และปัจจัยด้านการเรียนรู้ของบุคคล โดยปัจจัยด้านขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทยสูงที่สุดเพราะฉะนั้นผู้ประกอบการในพื้นที่ดังกล่าวจะต้องให้ความสำคัญด้วยการมุ่งเน้นในการเลือกกลยุทธ์การดำเนินงานมาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไปและ วางแผนพัฒนาคนในระยะยาวเพื่อให้บุคลากรระดับปฏิบัติการสามารถพัฒนาขึ้นได้ทันสามารถปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่มาจากผู้บริหารได้ตรงตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

ผู้ประกอบการควรเลือกกลยุทธ์บริหารจัดการที่เหมาะสมที่สุดมาปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์โดยพิจารณาจากบริบทและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วจึงวิเคราะห์ปัญหาให้ตรงจุดแล้วจึงดำเนินการเลือกกลยุทธ์มาใช้ รวมทั้งการบริหารจัดการที่นำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินงานให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเป้าหมายองค์กรโดยอาจจะกำหนดเป็นแนวทางในการจัดแผนงบประมาณหรือ การบริหารจัดการที่นำไปสู่การลดต้นทุนในด้านการผลิตและด้านดำเนินงานและควรมีการกำหนดเป้าหมายการลดต้นทุนที่ชัดเจนในแต่ละปี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบหรือปัจจัยอื่นที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย เช่น ภาพลักษณ์องค์กร ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นโยบายการบริหารองค์กร สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สภาวะสังคม และการเมือง เป็นต้น และควรมีการวิจัยในเชิงคุณภาพด้วย เช่น

การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสนทนากลุ่ม โดยเจาะจงที่กลุ่มผู้ประกอบการในแต่ละกลุ่มธุรกิจเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดชัดเจนและหลากหลายมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทยทุกท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณในการให้คำปรึกษา แนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัยจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในการศึกษาค้นคว้า และผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการใช้แนวทางการปรับปรุงการพัฒนาธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจต่อไป

บรรณานุกรม

- Chidi, C.O., and Shadare. O.A. (2011). Managing Human Capital Development in Small and Medium-Sized Enterprises for Sustainable National Development in Nigeria. *International Journal of Management and Information Systems*. 15(2), 95-103.
- ดวงกมล บุรณสมภพ. (2557). การค้าชายแดนในภาคใต้ของไทย. สืบค้น กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://th.aectourismthai.com/content1/2345>
- ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร. (2555). ทุมนุญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แนวคิดใหม่. สืบค้น ตุลาคม 2560, จาก http://hrtraining.co.th/article_detail.php?id=60
- รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ร และสุชัย อุตมอ่า. (2554). การบริหารความได้เปรียบทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคเหนือของประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 28(1), 49-63.
- ศศิวิมล แสงสุวรรณ, อนิรุทธิ์ ผลคณี และอัจฉริยา อิศระไพบูลย์. (2556). ผลกระทบของกลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์สมัยใหม่ที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 32(6), 128-138.
- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2554). เพื่อนธุรกิจ SMEs. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.
- สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งธรรมศาสตร์. (2558). กรณีศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ. สืบค้น พฤษภาคม 2559, จาก http://www.sme.go.th/upload/mod_download/กรณีศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ.pdf
- สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2559). สรุปรายงานสถานการณ์. สืบค้น กุมภาพันธ์ 2559 จาก <http://www.oie.go.th>
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2545). การใช้สถิติในงานวิจัยอย่างถูกต้องและได้มาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ: บริษัท เพื่องฟ้า พรินติ้ง จำกัด.
- สุวนตร ธงยศ. (2549). ผลกระทบของความรู้ความสามารถทางนวัตกรรมและประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรของบริษัทในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ปริญาญานัญชีมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.